

Prof. Ragıp Sarıca İçin...

Geçen 8 ocak cuma günü hayata gözlerini yuman Hocam Prof. Ragıp Sarıca, her yönüyle 'mükemmel bir insan'dı. Onu az-çok tanımış olanların bu değerlendirmeyi paylaştığını sanırım. Bu nedenle Ragıp Sarıca Hoca'nın ölümü, ülkemiz ve toplumumuz için gerçekten büyük bir kayıptır.

Prof. Sarıca, kişisel nitelikleri, beşeri ilişkileri, toplumsal ve bilimsel etkinlikleri ve daha başka bakımlardan bu 'mükemmeliyet'i, her zaman ve her yerde taşımıştır. Onun nezaketi, kibarlığı ve tevazuu, asli ve değişmez karakteri idi. Üstün zeka ve dirayeti ile herkesi hayran bırakırdı. İlgili alanı dışında kalan hemen hiçbir konu ve bilgi yoktu denebilir. Sosyal bilimlerin her dalında, tüm sanat kollarında ve hatta matematik ve fen bilimlerinde çok yayınlar izlemiş ve okumuştur. Edebiyat ve felsefe konularına çok ilgi göstermiş ve hukuk alanında bunlardan yararlanmayı bilmiştir. Tam bir Batılı aydın ve İstanbul efendisi idi. Konuşurken sözcüklerini özenle seçer ve düşüncelerini daima tartışmaya açık olarak ifade ederdi. İnanıldığı ve doğru bildiği fikirlerini ise heyecanla ve kararlılıkla herkese karşı sonuna kadar savunur ve korurdu. Ancak bunu yaparken hiç kimsenin incinmesi şöyle dursun, alınmasına bile neden olabilecek bir söz sarf ettiği olmamıştır.

Esasen o, kendi yaptıklarından çok, başkalarının başarabildiği işleri görmekten, onları özendirmek ve desteklemekten sevinç ve mutluluk duyardı. Bu bakımdan, tanıdıklarının ve meslektaşlarının, dikkatle izleyip incelediği yayınları üzerine onlara değerlendirmelerini iletmesi, kendilerine ayrıcalıklı davrandığı anlamını taşımaz. Ne var ki Atatürk devrimleri konusundaki bir gazete makalesi dolayısıyla, kendisini kutlamak için telefonla aradığı genç bir meslektaşının yakışıksız tutum ve ifadesinden çok üzüldüğünü bana açıklamıştı. Buna karşın, tüm meslektaşları ile olan ilişkileri hep dostça ve içtenlikle sürmüş ve karşılıklı sevgi ve saygıya dayanmıştır. Zaten onun yetiştiği muhit ve aldığı eğitim itibarıyla, başka türlü olması da düşünülemezdi.

Ragıp Hoca'nın, İstanbul Hukuk Fakültesi'nde kırk yılı aşkın bir süre yaptığı öğretim ve bilimsel yayınları ile Türkiye'de yetişen ve çalışan birkaç kuşak hukukçu üzerinde büyük emeği ve etkisi olmuştur. Onun daha asistan iken 1942 yılında yayımladığı 'İdari Kaza' kitabı, bu konuda ülkemizde ilk eserdir ve gerek öğretimde, gerek uygulamalarda geniş yararlar sağlamıştır. Bundan bir yıl sonra Türk Hukuk Kurumu'nca bastırılan 'İcra Uzunun Tanzim Selahiyeti' başlıklı doçentlik tezi de anayasa ve idare hukuku alanında ilk ciddi monografidir. 'İdari Kaza' ders kitabının genişletilmiş ikinci baskısı, 1949 yılında profesörlüğe yükseltme işlemi dolayısıyla kesintiye uğramamış olsaydı, şimdi elimizde büyük bir 'trait' halinde bulunacaktı. Bunun gibi, 1970'lerin başında kaleme aldığı 'İdare Hukuku Ders Notları' da çoğaltma (teksir) olarak kalmayıp, basılsaydı, Türk idare hukuku kitaplığında hak ettiği yeri alacaktı.

Bununla beraber, Prof. Sarıca'nın Türk kamu hukukuna en büyük katkıları, 1940-1950 yılları arasında çeşitli dergilerde yayımlanan etüdları ile içtihat notlarıdır. Danıştay ve Yargıtay kararlarını, ilk kez Ragıp Hoca İst. Hukuk Fakültesi Mecmuası'nda notlamaya başlamış ve bu yüksek mahkemelerin içtihat ve uygulamalarını olumlu yönde etkilemiştir. Bu dönemde ve sonraki yıllarda hocamız, derslerinde ve gazete yazılarında, yalnız mahkeme içtihatlarını değil, siyasi ve idari olay ve uygulamaları da irdeleyerek, eleştirilerde bulunmuş ve bunlar basında sık sık aktarılmıştır. O, çok iyi bir öğretici olarak, derslerini çekici ve zevkli kılacak biçimde ve heyecan verici ve öğrencilerin ilgi ve dikkatini sürekli tutardı. Kara tahtaya çizdiği şemaları ile dersin belleklere yerleşmesini ve kolayca öğrenilmesini sağlardı. Sınıflarda ve seminerlerde yaptığı İdare Hukuku öğretimini, fakülte kurullarında bazen yinelemek gereğini duyar, böylece işlemlerin sağlıklı ve doğru yapılmasını yönlendirirdi. Bu arada, kendisine karşı uygunsuz çıkışlar ve yersiz eleştiriler yapılmamış değildir. Bütün meslek yaşamında hukukun üstünlüğü ve egemen kılınması ve bunun gerçekleştirilmesi içinde yargısal denetimin bireyler yararına işletilmesi uğrunda büyük çabalar harcamış ve hiçbir zaman bu ilkelerden ödün vermemiştir. İstanbul Anayasa Bilim Komisyonu ve Temsilciler Meclisi Anayasa Komisyonu üyesi olarak 1961 Anayasası'na bu açıdan önemli katkılarda bulunmuş ve onu hayatının sonuna kadar savunmuştur. Prof. Sarıca'nın bu alandaki değerli hizmetleri ve etkileri, hiçbir zaman unutulmayacaktır.

Ragıp hocanın hukuk devleti ve yargısal denetim konularına karşı duyduğu ilgi ve bağlılığı son nefesine kadar nasıl sürdürmüş olduğunu göstermek bakımından, çok yeni bir anımı aktarmak isterim: Kendisini hastanedeki odasında ziyaretlerimden birinde, güncel olan rektör seçimleri sorununa ilişkin Danıştay kararları hakkındaki düşüncesini açıklarken; Cumhurbaşkanı'nın söz konusu atamaları, tek başına değil, YÖK'ün önerisi üzerine yaptığına göre, yargısal denetimden bağışık tutulmayacağı görüşünü belirtmiştir.

.. Aziz hatırasını, daima sevgi ve saygı ile anacağım.

